

Net UYP Açığı 2020 Ocak ayında Daraldı

2021 Ocak sonu itibarıyla Türkiye'nin yurt dışı varlıkları, 2020 sonuna göre 5.6 milyar dolar artarak 246.3 milyar dolara yükselirken, yükümlülükleri 6.1 milyar dolar azalarak 638.7 milyar dolara geriledi.

Yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerin farkı olarak tanımlanan net uluslararası yatırım pozisyonu (UYP) geçtiğimiz yılın sonunda -404.1 milyar dolar düzeyindeyken 11.8 milyar dolar azalarak -392.4 milyar dolar açığa geriledi.

	2019	2020 4. Ç	Oca.21
Varlıklar	253,3	240,6	246,3
Yükümlülükler	599,8	644,8	638,7
Doğrudan Yatırımlar	163,6	213,2	201,4
Portföy Yatırımları	133,7	118,2	123,3
Diğer Yatırımlar	302,5	313,3	314,0
UYP Net	-346,5	-404,1	-392,4

Varlıkların detaylarında rezerv varlıklar kalemi 2020 sonuna göre 2.4 milyar dolar artarak 95.7 milyar dolara, diğer yatırımlar kalemi 6.0 milyar dolar artarak 97.5 milyar dolara yükseldi. Diğer yatırımlar alt kalemlerinden bankaların yabancı para ve Türk Lirası cinsinden efektif ve mevduatları 6.4 milyar dolar artarak 48.3 milyar dolara yükseldi.

Yükümlülüklerin detayında doğrudan yatırımlar piyasa değeri ile döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle geçtiğimiz yıl sonuna göre 11.8 milyar dolar gerileyerek 201.41 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Portföy yatırımları bu dönemde 5.0 milyar dolar artışla 123.3 milyar dolara yükseldi. Yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi stoku 0.2 milyar dolar azalarak 28.9 milyar dolara gerilemesine karşılık, DİBS stoku 0.9 milyar dolar artışla 9.5 milyar dolara, hazine tahvil stoku 7.4 milyar dolar artışla 50.2 milyar dolara yükseldi.

Söz konusu dönemde diğer yatırımlar 2020 sonuna göre 0.7 milyar dolar artarak 314.0 milyar dolara yükseldi. Yabancıların yurt içi yerleşik bankalardaki DTH'ları 1.1 milyar dolar artarak 34.4 milyar dolara, TL mevduatları 1.5 milyar dolar artarak 17.2 milyar dolara yükseldi.

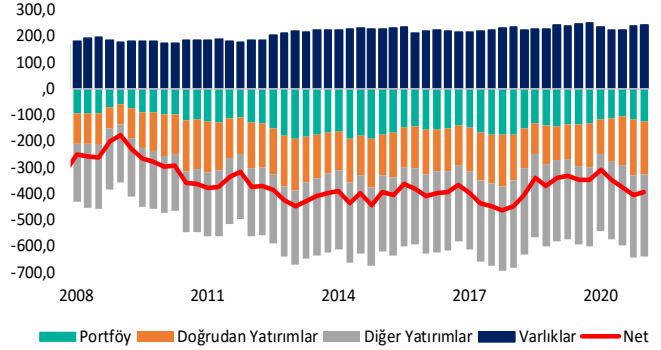
Bankaların toplam kredi stoku 0.5 milyar dolar azalarak 63.7 milyar dolara, diğer sektörlerin toplam kredi stoku 0.4 milyar dolar azalışla 96.3 milyar dolara geriledi.

Net yatırım pozisyonunun (açığının) milli gelire oranı 2020 yıl sonuna yüzde 56.4 düzeyindeyken Ocak ayında yüzde 54.7'ye gerilediğini hesaplamaktayız.

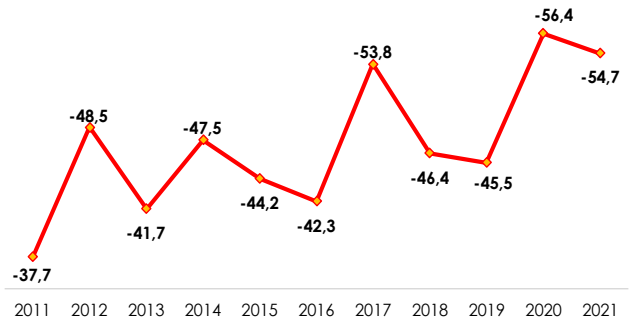
UYP, varlık ve yükümlülükler yöneltik akımlardan, para biriminin dolara karşı gösterdiği değişimden, portföy yatırımlarındaki fiyat hareketlerinden etkilenmektedir. Bu etkiyi, kurda yaşanan değişim ve varlık fiyatlarındaki hareket kaynaklı değerlendirme farkları üzerinden portföy ve doğrudan yatırımlarda daha belirgin olarak görmekteyiz.

2021 Ocak sonu itibarıyla net UYP, yurt dışı varlıkların artıp yükümlülüklerin azalmasıyla 392.4 milyar dolar açığa geriledi.

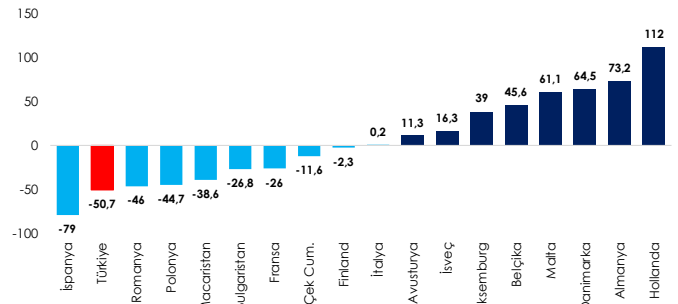
Uluslararası Yatırım Pozisyonu (milyar \$)

Uluslararası Yatırım Pozisyonu GSYH Oranı (%)

Net Uluslararası Yatırım Pozisyon 2020 3. Çeyrek (% GSYH)

Uluslararası Yatırım Pozisyonu Nedir?

Türkiye'nin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP), ülkedeki yerleşik kişilerin yurtdışı yerleşik kişilerden olan finansal alacakları ile rezerv varlık olarak tutulan finansal varlıklarının (örneğin altın) ve yerleşiklerin yurtdışı yerleşik kişilere olan finansal yükümlülüklerinin belli bir tarihteki stok değerini ifade eder. Özetle Türkiye'nin yurtdışı varlıkları ile yurtdışına olan yükümlülüklerinin farkıdır.

Ödemeler Dengesi İstatistikleri, ekonominin güncel döviz gelir gider durumunu ortaya koyarken, UYP yapısal döviz durumunun göstergesidir. Ülkenin net döviz varlığının veya açığının (borcunun) ne olduğuna işaret eder. Bir diğer ifadeyle, ülkenin dünyanın diğer ülkelerine karşı ulusal bilançosudur.